

УДК 657

Макарович В. К.

к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і аудиту

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, Україна

Огородник В.О.

к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, Україна

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ

Категорія людського капіталу за останні два десятиліття міцно увійшла в активний обіг соціально-економічного аналізу. У науковій літературі закріпилась позиція тих авторів, які вважають, що людський капітал - вельми багатогранне явище, яке складається в процесі взаємодії різних форм організації особистісного потенціалу суб'єктів господарського процесу. Людський капітал можна визначити як сукупність вроджених здібностей, обдарувань, творчого потенціалу, морально-психологічного і фізичного здоров'я, а також накопичених і вдосконалених знань і професійного досвіду.

До теперішнього часу єдиної методики оцінки людського капіталу не існує. Відомі різні точки зору авторів, які можна коротко викласти так: людський капітал як складна економічна категорія має якісні та кількісні характеристики.

Оцінка людського капіталу досить складне завдання, оскільки дана категорія містить антропологічну складову, що відбиває єдність в людині соціального і біологічного, суспільного та індивідуального.

Вартість людського капіталу можна оцінити, використовуючи методи дохідного, порівняльного і витратного підходів. Кожен підхід дозволяє «вловити» певні фактори вартості.

Теорія вартості ґрунтується на передумові, що людські ресурси мають вартість, якщо вони здатні приносити в майбутньому дохід, надаючи свою робочу силу.

Слід зауважити, що людський капітал за аналогією з фізичним капіталом піддається зносу, тобто з часом знецінюється, через те, що частина знань забувається, або застаріває.

Економічні оцінки людського капіталу широко використовуються як на мікроекономічному, так і макроекономічному рівнях (для визначення величини національного багатства).

Не конкретизуючи складові національного багатства, можна помітити, що в ньому не знайшов відбиток такий економічний фактор, як людський капітал.

Групою фахівців Світового Банку з метою аналізу складу і структури національного багатства була розроблена методика визначення його обсягу. В

рамках запропонованої концепції національне багатство складається з наступних складових: природний капітал, вироблений капітал; людський капітал.

Що стосується людського капіталу, то, за даною концепцією, він оцінюється за залишковим принципом: із загального обсягу чистого національного продукту віднімається чистий національний продукт, вироблений за рахунок природних ресурсів, після чого розраховується поточна вартість національного продукту «не ресурсного походження» за середнє число років продуктивного життя населення. З отриманого результату, віднімається сума вартості активів і землі. Результат цих операцій і приймається в якості оцінки людського капіталу.

Вдосконалення методів оцінки якості людського капіталу як на мікроекономічному, так і макроекономічному рівнях є сьогодні одними з пріоритетних завдань, які допоможуть досягти ефективного розподілу інвестицій на різних етапах життєвого циклу людського капіталу.

УДК 336.71

Маковоз О.С.

*д.е.н., доцент, професор кафедри менеджменту та оподаткування
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків, Україна*

СТРЕС-ТЕСТУВАННЯ ЯК МЕТОД ОЦІНКИ КРЕДИТНОГО РИЗИКУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Сучасні умови господарювання характеризуються активізацією процесів інтернаціоналізації та глобалізації, що викликає потребу в пошуку оцінки кредитної спроможності суб'єктів економіки. Курс на європейську інтеграцію є природним наслідком здобуття Україною незалежності. Його витoki в історії нашого народу й усвідомленні права жити в демократичній, економічно розвинутій, соціально орієнтованій країні. Його мета створення шляхом масштабних внутрішніх перетворень умов для входження до спільноти європейських розвинутих країн. Сьогодні цей курс є домінантою внутрішньої та зовнішньої державної політики [1]. Повноцінна діяльність у даному напрямку неможлива без використання фундаментальних методів оцінки кредитних ризиків. Практика Європейського союзу свідчить, що використання методик оцінки ризиків є складною та затратною справою. Відповідно до вимог FATF слід застосовувати більш гнучкий комплекс заходів для превентивного запобігання ризикам.

Щоб визначити наслідки ризику (кредитного, процентного, валютного, ризику ліквідності та ринкового ризику) банку необхідно провести стрес-тестування.

Стрес-тестування (СТ) – це метод кількісної оцінки ризику, який полягає у визначенні величини неузгодженої позиції, яка наражає банк на ризик, та у визначенні шокової величини зміни зовнішнього чинника: валютного курсу,